

L'ANELLA VERDA DE TERRASSA

Declaració per la qualitat del paisatge i dels
espais naturals i agraris

Terrassa, 20 d'octubre de 2012

El Comitè Organitzador de l'Ecofòrum 2012, proposa a entitats, organitzacions, grups de la societat civil, partits polítics, institucions públiques i privades, i persones a títol individual, en la Jornada sobre l'Anella Verda de Terrassa, celebrada al Museu Nacional de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya el 20 d'octubre de 2012, l'adopció de la present Declaració:

La ciutat de Terrassa està envoltada d'uns espais naturals i agraris de gran valor ambiental i social, que considerem indispensables per a la qualitat de vida dels terrassencs i les terrassenques. No entenem una ciutat moderna i sostenible sense un entorn proper, viu i de qualitat. Creiem en els valors i les funcions rellevants d'aquests espais, que són productius perquè estan associats a les activitats agrícoles, ramaderes o forestals sostenibles; econòmics, per la creació d'ocupació i el proveïment d'aliments i matèries primeres a la ciutat; ambientals, pel manteniment de la biodiversitat, la regulació del clima i la reducció de gasos d'efecte hivernacle; i també socioculturals, ja que es presenten a través de l'antropologia, la història, la toponímia, l'economia o l'arquitectura com a petjada de les societats humanes sedimentades en el territori, així com vinculats al lleure.

Malgrat que el creixement de la ciutat ha estat inferior al previst en el planejament urbanístic, s'han produït impactes que han afectat els espais naturals i agraris de l'entorn. Tant en el territori urbanitzable no desenvolupat com en el no urbanitzable, hi ha una dinàmica d'abandonament de les activitats agrícoles, ramaderes i forestals que ha anat aparellada amb una insuficient gestió d'aquest territori, la qual cosa està comportant una pèrdua de la biodiversitat i de l'homogeneïtzació del paisatge. Alhora, la contínua expansió de les infraestructures de comunicació i altres, i d'alguns àmbits d'equipaments, està afectant la qualitat i l'extensió d'aquests espais, en un procés continu de reducció, abandonament, fragmentació i degradació.

Existeix un desequilibri entre el procés de creixement de la ciutat i la resta del territori, que es veu sotmès a una pèrdua continuada dels seus valors i les seves funcions. La cultura de mesurar-ho tot en funció del seu cost d'oportunitat davant del mercat i del seu potencial de creixement econòmic ha entrat en crisi i ha resultat contrària al manteniment d'aquests valors i d'aquestes funcions. A més, sovint els pocs compromisos adquirits fins ara per a la protecció, l'ordenació i la gestió de l'entorn han estat insuficients i dispersos, i es pot concloure que l'avenç en la seva execució ha estat limitat i mancat dels instruments de gestió i dels recursos per desenvolupar-los.

És urgent revertir aquesta tendència i millorar la qualitat del paisatge i de l'entorn per al gaudi de la ciutadania i el manteniment de la biodiversitat. Vivim en un escenari de crisi, que en el seu sentit etimològic significa un procés de decisió i de canvi. Cal recórrer un nou camí ressituant noves aspiracions, construint un projecte de futur que sigui un revulsiu i que, basant-se en la participació, la col·laboració i el sentit comunitari i de ciutadania, generi

consensos i canvis tangibles per recuperar i potenciar els valors i les funcions del nostre entorn.

Hem d'iniciar una reflexió sobre el model de territori que volem deixar a les properes generacions i que posi l'accent en el paper que han de tenir els espais naturals i agraris de l'entorn urbà.

Entenem l'Anella Verda com el continu territorial a l'entorn de la ciutat, entre els límits construïts de la ciutat compacta i el límit municipal, i articulat per diversos enclavaments d'alt valor ecològic, paisatgístic i social. Interpretem aquest territori com un únic sistema amb una estructura funcional de tipus matriu o mosaic que suporta els principals processos ecològics i territorials, i valorem el paper multifuncional dels espais agraris. Els seus límits no s'han de vincular a una classificació del sòl. La visió sistèmica territorial que adopta l'Anella Verda situa les continuïtats territorials respecte a municipis veïns en el centre del projecte i requereix la seva participació. Sense aquesta visió a escala supramunicipal la iniciativa no seria més que un nou tipus de parc urbà, que abandonaria vectors claus com la connectivitat.

Creiem en un projecte per a l'Anella Verda de Terrassa que faci possible:

- **Aturar i revertir els processos de degradació** i abandonament dels espais naturals i agraris de l'entorn urbà i l'externalització d'activitats pròpies dels espais urbans cap als no urbanitzables.
- **Desenvolupar una cultura del territori i del paisatge** que mantingui i potencii els seus valors ecològics, històrics, estètics, socials i productius, aprenent del llegat del passat i pensant en un futur viable i sostenible.
- **Garantir la funcionalitat dels connectors ecològics** territorials d'àmbit comarcal i evitar la pèrdua de biodiversitat i la degradació de la nostra fauna i la nostra flora.
- **Recuperar les funcionalitats agrícoles** de l'entorn, promovent també el desenvolupament de xarxes de producció i consum responsable de productes de proximitat i de productes ecològics.
- **Fomentar un ús social respectuós amb l'entorn**, que permeti gaudir dels seus valors i revalorar la qualitat ambiental dels barris més propers a l'Anella Verda.

Com a primer pas per aconseguir-ho exigim un **compromís clar dels nostres representants polítics** pel que fa a la protecció dels espais naturals i agraris de l'entorn urbà, compromís que ha de ser transversal i coresponsable entre les diferents regidories i els diferents nivells de l'Administració, a la vegada que entre les diferents formacions polítiques.

A més, proposem que des dels àmbits competents es desenvolupin les accions i els instruments següents:

- **Elaboració d'un pla d'ordenació i gestió** de l'Anella Verda com a instrument aglutinador i de revisió de tota la normativa dispersa existent, i que ha d'integrar un pla d'actuació detallat.
- **Previsió de recursos econòmics**, en els pressupostos municipals o d'administracions d'àmbit superior, per a la gestió, l'adequació i el manteniment de l'Anella Verda.
- **Creació d'un òrgan de participació i gestió** de l'Anella Verda que fomenti i garanteixi la coresponsabilitat entre tots els àmbits ciutadans.
- **Cooperació amb els municipis veïns** i les administracions d'àmbit superior per integrar l'Anella Verda de Terrassa en les dinàmiques dels espais naturals i agraris del Vallès.
- **Desenvolupament de propostes de gestió de la mobilitat**, especialment a peu i en bicicleta, dissenyant una xarxa de camins i corriols de l'Anella Verda de qualitat i respectuosa amb l'entorn.

- **Disseny d'una estratègia de comunicació i divulgació** dels valors i les funcions de l'Anella Verda, basada en l'estudi dels seus valors i elements d'interès, ja siguin naturalístics, històrics, culturals, educatius, etc.
- **Investigació, avaluació i documentació** en relació amb experiències de referència, amb les millors pràctiques disponibles i amb tots els continguts que formen el projecte.

No obstant això, hi ha **actuacions prioritàries** que s'han de fer en paral·lel al desenvolupament dels instruments proposats. Tots els actors que intervenen en la gestió del territori hauran de treballar per aturar processos de degradació que puguin provocar situacions d'irreversibilitat, particularment els relacionats amb la connectivitat ecològica i paisatgística, cercant recursos, aprofitant les oportunitats en la planificació i la gestió del territori, i ajustant les seves decisions a l'esperit d'aquesta Declaració.

L'Anella Verda és l'oportunitat per protegir un territori i convertir-lo en un referent, una marca, una estratègia i un projecte per dinamitzar i vehicular el procés de recuperació i impuls del nostre entorn més proper. La qualitat de vida a Terrassa depèn, entre d'altres, d'integrar l'Anella Verda en el model de ciutat. La Terrassa del futur s'ha d'imaginar i planificar, necessàriament, amb l'Anella Verda.

Aquesta Declaració és el punt d'inici d'un procés compartit i concertat entre les administracions i la ciutadania per garantir la conservació i l'ús sostenible dels espais naturals i agraris de l'entorn urbà, tot desenvolupant les accions i els instruments necessaris per aconseguir-ho.

Persones, entitats i institucions signants: